

KMETOVALEC.

Ilustrovan gospodarski list.

Uradno glasilo

c. kr. kmetijske družbe vojvodine kranjske.

Urejuje Gustav Pirc, družbeni tajnik.

„Kmetovalec“ izbaja 15. in zadnji dan v mesecu ter stoji 2 gld., za gg. učitelje in ljudske knjižnice pa le 1 gld. na leto. — Udje c. kr. kmetijske družbe kranjske dobivajo list brezplačno.

Inserati (oznanila) se zaračunajo po nastopni ceni: Inserat na celi strani 16 gld., na $\frac{1}{2}$ strani 8 gld., na $\frac{1}{4}$ strani 5 gld. in na $\frac{1}{8}$ strani 3 gld. Pri večjih naročilih velik rabat. Družabnikom izdatno ceneje.

Vsa pisma, naročila in reklamacije je pošiljati c. kr. kmetijski družbi v Ljubljani, v Salendrovih ulicah štev. 3.

Št. 12.

V Ljubljani, 30. junija 1897.

Leto XIV.

Obseg: Zatiranje njivske preslice. — Kako ravnajmo, da si zaredimo močne panje. — Poraba krav za vprego. — Precej ob toči in drugih uimih se spominjajte postave o odpisovanju davka! — Kužne bolezni domačih živalij. — Iz podružnic. — Vprašanja in odgovori. — Gospodarske novice. — Uradne vesti c. kr. kmetijske družbe kranjske. — Listnica uredništva. — Tržne cene.

Zatiranje njivske preslice.

Med najškodljivjšimi plevi na njivah in travnikih je preslica (*equisetum arvense*), ktero kaže podoba 25. Preslica ne prija nobeni domači živali, posebno pa škoduje govedi. Z ozirom na razna sredstva, ktera priporočajo v zatiranje preslice, ne bo odveč, če pripomnimo, da je predpogoj umnega zatiranja preslice to, da se odstranijo iz tal tiste razmere, ki pospešujejo rast preslice, in sicer v prvi vrsti prevelika vlaga.

Med najvažnejša sredstva za zatiranje preslice štejemo zeleno galico in klorov kalcij. Desetodstotna raztopina enega ali drugega teh sredstev se vedno rabi uspešno, ne da bi kaj škodila travam in detelji, ker korenine ostanejo zdrave in kmalu iznova bujno poženo. Ker je o porabi klorovega kalcija še malo znanega, podamo tukaj izkušnjo, ktero je naredil Müller v Stargardu. Ta kmetovalec piše: Na hektar travnika, ki je bil čez in čez prerasten s preslico, sem potrosil 600 kg klorovega kalcija. Čez tri leta je preslica popolnoma izginila. Neki drug kmetovalec, Höfener v Wesentinu, je pa svoj s preslico prerasteni travnik od meseca oktobra do meseca marcija večkrat poskropil z desetodstotno raztopino klorovega kalcija ter je dosegel popoln uspeh. Prostori, ki niso bili poskropljeni, so bili polni preslice, dočim je na poskropljenih prostorih preslica izginila. — Da klorov kalcij drugim rastlinam ne škoduje, se da izvajati

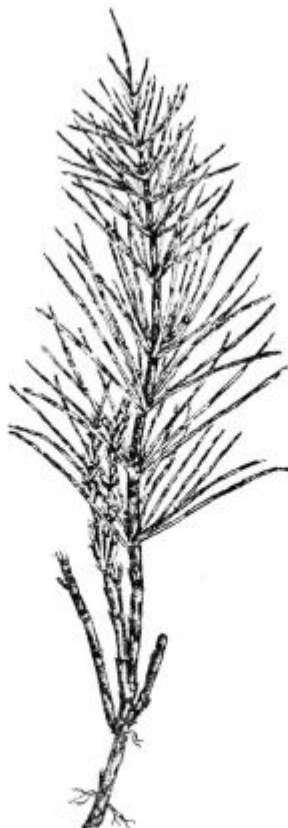
iz tega, da so na tako potresenih, oziroma poskropljenih tleh prav bujno rasle trave in razne detelje.

Kako ravnajmo, da si zaredimo močne panje.

Vsi umni čebelarji pripoznavajo, da le močni, čebelni panji delajo čebelarju veselje ter mu dajejo kaj dobička; pa je vendar še mnogo čebelarjev, ki veselja in dobička iščejo le v obilnem številu panjev. Mnogokrat vse bridke izkušnje ne pomagajo nič, in čebelarji ostajajo pri svojih starih, krivih mislih; marsikteri pa morebiti rasnico spoznajo, pa si ne vedo kako pomagati. Za take dobromisleče čebelarje naj izpregovorim nekoliko besed, kako je ravnati, da si priredimo močne, čebelne panje.

1.) Skrbimo najprej za toplo prezimovanje. Prazni prostori znotraj in zunaj panja naj se napolnijo. Znotraj naj se okence pomakne bliže gnezda; če je kaj praznega spredaj, naj se tje obesi vsaj prazno satovje, da mrzla, zimska sapa ne bo naravnost pihala v čebele. Če se to godi, so čebele nekako nepokojne, marsiktere se od svoje gruč oddaljijo ter posamezne zmrznejo. Tako lahko najboljši panj do pomladi popolnoma oslabi. Če pa imajo čebele toplo stanovanje, pomrje

le malo starejših. Drugi dobiček ali nasledek toplega panja je, da

Podoba 25.

čebele zgodaj nastavlajo zalego in torej že prav zgodaj na pomlad odredijo mnogo pridnih delavk, ki le lepega vremena čakajo, da potem z vso marljivostjo delajo. Čebele v mrzlem stanovanju prebudi še le toplejše pomladno solnce; tedaj se pa ukvarjajo z zalego, ko bi bilo treba že pridno delati.

Da bi svojim čebelicam oskrbeli toplo stanovanje, prenašajo nekteri čebelarji panje v tople kleti ali celo v sobe. Jaz po svoji izkušnji ne morem svetovati tega. Ker nimajo izleta, preveč ponesnažijo satovje in ves notranji panj, kar mnogokrat povzroča grižo. Zato je bolje, panje pustiti v čebelnjaku, le skrbeti je treba, da solnce čebele prezgodaj ne privabi na sneg, kjer bi zmrznile.

2.) Priskrbimo čebelam potrebnega živeža in, kadar nastane kako pomanjkanje, pitajmo jih izdatno.

Kakor povsod, velja tudi tu: „Kdor seje skopo, žel bo malo“. Nikjer morebiti se skopost ne vrača tako, kakor ravno pri čebelarstvu. Lakota najbolj gotovo panj oslabi, ali ga celo uniči. Zato umni čebelarji raje dajo panju dva funta medu preveč, kakor funt premalo, in prav ravnaajo. Spet pravim, da se radodarnost nikjer tako dobro ne vrača, kakor pri čebelarstvu. Zadosten živež ne ohranjuje le čebel pri življenju, ampak jih čimdalje bolj krepi, ker nastavljajo zgodaj in mnogo zalege, česar lačen panj nikoli ne stori — tudi storiti ne more.

Kadar zunaj primanjkuje paše, ne zamudimo pitati. Nič takrat panja tako ne poživijo, kakor pitanje. Ne zanašajmo se o poletnjem času na to, da je bila pomlad lepa ter so si čebele lahko nancsile mnogo živeža. Zalepljenega medu se čebele poleti nerade lotijo, mnogokrat pa ga tudi nimajo, čeprav mi mislimo, da ga imajo. Ne smemo pozabiti, da čebele o poletnjem času več potrebujejo kakor o zimskem, in sicer nekaj, ker vedno nastavljajo zalego, za njeno hrano, nekaj pa tudi za novo satovje, katerega kolikor toliko vsako leto naredi novega. Lačna ljudstva ne nastavljajo zalege, ker je nimajo s čim krmiti; mnogokrat pa tudi nastavljeno, morebiti že zelo godno pokončajo, da si za nekaj časa ohranijo življenje. Ali nismo tega že vsi skušali? Gotovo, ker dobre in slabe letine, ugodno in neugodno vreme drugo za drugim sledi; le potrebnega opazovanja mnogokrat manjka, in od tod naše zmote in naša škoda. Kdor ob takem pomanjkanju izdatno pita, ne ohrani le čebelnega ljudstva pri dobri volji, ampak ohrani tudi nastavljeno zalego in sili panj k nastavljanju nove zalege ter tako močne in čebelne panje ohrani ali priredi.

3.) Odstranjujemo, kolikor moti, satovje za trotočno zalego. Od močnega panja pričakujemo obilnega dohodka, čebelnat panj ima pa tudi mnogo trotoč. Trot je panju potreben, kar vsi vemo, ali preobilna množina trotoč je nepotrebna in za naš dohodek škodljiva. Troti so dobrovoljni lahkoživci, ki medene zaklade porabljajo le za se, nam ne privoščijo in ne puščajo ničesar. Z lahkoživci pa, ki bi radi le dobro jedli, pa nič delali, ni nihče zadovoljen, torej proč z njimi.

Kako se nepotrebnih lahkoživcev iznebimo, t. j. kako se satovje za trotočno zalego izrezuje in odstranjuje, ne bom tu razlagal, ker gotovo to ume vsak čebelar.

4.) Ne dovoljujmo čebelam preveč rojiti. Ni dolgo, kar sem nekoga čul tožiti: „Panj mi je rojil, dokler mi ni poginil.“ Res se večkrat primeri, da nekteri panj roji, dokler ostane le majhna peščica čebel, ki niso za nobeno rabo, ampak postanejo plén prvih ropanic, katere pridejo do čebelnjaka. Pa vendar, kako lahko na pomlad vidiš vesele obraze čebelarjev, ki z radostjo pripovedujejo, koliko rojev so letos dobili od malega števila starcev. Pred nekaj leti mi je pripovedoval neki čebelar, da je

prezimoval le dva panja, ki sta tako čudovito „dobre sorte“, da sta dala devet rojev, da torej zdaj ima enajst panjev v čebelnjaku. Ali slabe nasledke „dobre vrste“ so se bili kmalu pokazali. Poleti je eden izrojencev mirno zaspal, in jeseni je moral dotični čebelar zaradi pomanjkanja medu zažveplati osem panjev. Dobiček je torej bil ta, da je imel drugo zimo spet le dva živa panja. Teh dveh panjev „dobre sorte“ se je eden do pomladi naveličal živeti, drugi pa se je bil tisto leto naveličal rojiti, in drugo jesen je bil le toliko nabral, da ga je smel z dobro vestjo pustiti za plemo. To se pri premnogem rojenju vedno ponavlja — bolj ali manj, kakor je ravno letina in kakor so druge okolščine, pa vendar — dostikrat se ne spametujejo že stari čebelarji! Zatorej čebelarji, če hočete imeti močne panje in od njih kaj dobička, ne pustite jih preveč izrojiti se.

Kako se to zabranjuje, zopet ni moj namen tu učiti, in mislim, da je umnim čebelarjem sploh znano. Omenjam ob kratkem le naslednje:

Kdor noče rojev, naj zadosti zgodaj čebelno stanovanje povikša in razširi. Kdor pa čaka, dokler čebele ne postavijo matičnih zibelk, ne bo jim zabranil rojenja, naj jim prostor še tako zelo razširi. Pa večidel tudi zadosti zgodnje razširjenje ne bo pomagalo, če ima panj matične zibelke še od lanskega leta. Tedaj je potrebno, da stare in nove matične zibelke iztrgamo, če želimo rojenje zabraniti; to se pri premičnih satnikih lahko zgodi. Da s tem ne mislimo priporočati, da bi se zati-rali kar vsakeršni roji, se tako ume samo po sebi. Mladina mora biti povsod; zabranjujejo naj se le preštevilni, panj slabeči roji, ki so nam vedno v škodo.

5.) Združujemo slabe panje, dokler ne dobimo močnih plemenjakov. In sicer združujemo slabe roje, če jih že ne moremo zabraniti, precej na pomlad, ali poleti, ali pa tudi jeseni, kadar odločujemo panje za plemo. Najbolje je, če se slabi roji sami skupaj vsedejo, kar se večkrat zgodi. Tedaj čebelarji nikar ne ločite, kar se je samo združilo! Bodite zadovoljni, da vam sitnega dela treba ni. Ali koliko se nekteri poti, kolikokrat ga pičijo, predno se more pohvaliti: „Posrečilo se mi je, vendar sem bil toliko srečen!“ Jaz ga pravim: Bolj bi bil srečen, ko bi se ti ne bilo posrečilo; še najbolj, ko bi potrebnega dela celo začel ne bil.* Mar li ne vemo iz izkušnje, da so taki združeni panji navadno najboljši?

Če nismo „toliko srečni“, da bi se dva roja sama skupaj vsedla, združimo jih mi; posebno je to potrebno pri slabih družicah, ali celo tretjih in četrtih rojih. Da je treba združenemu panju pustiti le eno matico, druge pa odstraniti, znano je tako vsem. Dostikrat se nam posreči, da že pri ogrebanju vlovimo nepotrebno matico; če pa ne, morajo se čebele z dimom omamiti in stresti na rjuho, da se poišče matica. Vlovljena matica lahko pozneje dobro služi, zato naj se prihrani. Zlasti če je pela. Ravno tako naj se postopa, kadar hočemo jeseni kak panj zaradi starega satovja dejati v pokoj. Čebele moriti in žveplati je nevhvaležno in neusmiljeno. Govedo in svinje seveda moramo zaklati, če hočemo imeti kožo in meso, med in vosek pa lahko imamo brez moritve. Ohranjene čebele nam drugo leto zopet oboje nanašajo.

6.) Skrbimo, da bomo zmiraj imeli mlade matice v zalogi, da moremo prestare po potrebi odstraniti. Izkušnja uči, da po tretjem letu rodovitnost matičina čimdalje bolj peša, torej tudi panj, ker ni potrebnega zaroda. Mlada matica je pa čimdalje bolj rodovitna, torej

* Samo po sebi se ume, da je po okolščinah včasih potrebno, ločiti dva roja, ki sta ob enem rojila in se skupaj usedla. Uredn.

je tudi panj čimdalje bolj čebelen, če ne izgublja čebel po drugih potih.

Toliko bodi rečeno, kar vem iz svoje izkušnje. Naj dodam še svēt, o katerem sem že marsikaj čul in čital, sam pa ne poskušal.

Čebelar naj namreč skrbi, da v panju ne bo primanjkovalo vode. V slamnatih pletenicah žeja ne nastane tako lahko, kakor v lesenih panjih, ter se spozna po nekem posebnem šumenju ali, če smem tako reči, po nekem godrnjanju čebel.

Od pomladi do zime se pomanjkanje vode in žeja ne primeri lahko, ker čebele že dobivajo za se potrebne vode, naj bi je tudi blizu ne bilo, naj bi bila tudi suša in pomanjkanje vode za ljudi in živino še tako veliko. Drugače pa je pozimi. Kadar kak panj nima drugega medu, kakor starega, zelo strjenega ali kristalizovanega, je neobhodno potrebno, da ima tudi vode, če hoče sladkorni med raztopiti in uživati. Tedaj čebele trumoma tudi v največji zimi silijo iz panja, da bi dobile vode, pa večidel poginejo. Da mora tak panj oslabeti, lahko verjamemo; nekaj jih pomrje za gladom, nekaj zaradi mraza. Umen čebelar torej skrbi, da čebele nimajo le svojega kruha, ampak tudi potrebne pijače. Voda se panju priskrbuje na mnog način.

Lahko se v panj postavi majhna posodica z vodo. Nekteri napojijo gobo ter jo vtaknejo v žrelce. Bolje pa je gotovo, gobo dejati med satovje ali tudi vrh njega, ker čebele niso v nevarnosti, da bi se prehladile ali celo zmrznile.

Dalje obravnavati to reč, ni moj namen, ker sem hotel podati le načrt, po katerem naj čebelarji ravna, da si izpodrede močne čebelne panje. Sklepam torej z željo, naj bi čebelarji vse to dobro prevdarili ter po njem tudi ravnali, ker sem prepričan, da bi lahko imeli mnogo več veselja in dobička pri svojem čebelarstvu, ko bi vselej prav in umno čebelarili. Gebelj.

Poraba krav za vprego.

Po nekterih krajih imajo posebno pri manjših kmetijah navado krave vpregati in z njimi opravljati lažja dela. Ta navada je v kmetijskem oziru opravičena, ker mali posestnik s tem popolnoma porablja kravo. Krava mu daje mleka, vrhu tega pa mu dela na polju in tako koristi dvojno. Njegovemu sosedu se krava smili za vprego in si raje kupi kakega slabega vola, da mu nadomestuje kravo pri delu. Bolje je vsekakor, če navadi kmet eno ali dve kravi dela in z njima opravlja poljska dela do jeseni, kakor pa, da si kupi za veliko delo o žetvi itd. kakega vola ali konja. Razume se pa, da s kravami ne sme neprenehoma delati kakor z voli, ker so slabotnejše od volov ter ne morejo neprestano delati.

Pri nas na Slovenskem ni ravno splošna navada, da bi delali s kravami. Pa zakaj ne? Ker je slovenski kmet, če ima toliko posestva, da mu ni treba kupovati žita, preveč prevzetan in zasramuje revnejšega sosedu, ki je primoran delati s kravami. Vsakdo spozna, da pri malih kmetijah konji niso na pravem mestu, a kmet mora imeti konja, dasi bi mu vol več koristil, kajti konj je kmetu bolj imeniten kakor vol. Jaz bi kmeta sodil tudi po delavni živini. Bogat kmetovalec ima večkrat brez potrebe po dva ali več konj, ko naj bi jih imel le toliko, kolikor jih potrebuje za težka dela, katerih ne morejo opravljati voli. Srednje premožen kmet mora tudi imeti konja, in ko bi ga vprašal, zakaj redi namesto vola konja, ne bi vedel odgovoriti. Manjši kmet ima pa, ker

mu ni mogoče rediti konja, vole za vprego, in le kočar je prisiljen s kravo opravljati poljska in vsa druga dela. Tukaj sem hotel le toliko povedati, da je poraba krav za vprego našim kmetom nečastna in sramotna in da krave vpregajo le tedaj, kadar sila kola lomi. Konje naj si le tedaj redimo, kadar imamo veliko opravil daleč od doma ter hočemo, da se hitro vrši to delo. V tem slučaju nam pa ni treba več konj, kakor jih ravno potrebujemo za to opravilo, kajti dokazano je, da nam konj, ako ne dela dosti, ne prinaša nič dobička. Kdor ima samo poljska opravila, ravnal bode bolje, ako si namesto konj redi vola, ker vol je za oranje sposobnejši kakor konj, zraven tega pa manj stane zaradi cenejše in slabejše krme, torej mnogo več hasni.

Pridejo v letu časi, ko delavna živina nima nobene opravke, in vendar jo moramo krmiti v hlevih. Včasih je po več repov delavne živine brez dela; koliko stane to denarja, izračunil si je do sedaj le malokdo. Kmetije, ki nimajo celo leto dovolj opravka, ravnajo bolje, če imajo kolikor mogoče malo volov, konja pa nobenega; zraven naj rede po eno ali po več krav in naj vse zaporedoma rabijo za vprego. Marsikteri kmet bi dobro izhajal brez treh delavnih živalij, samo ob žetvi in ajdovi setvi je za dve preveč opravila, in za ta 2 dva si redi tretjega vola ali morebiti še celo konja. Krave bi mogle vsak drugi dan brez vse škode žito domov voziti, posebno pa vlačiti. Tako bi šlo delo prav hitro izpod rok, in kar bi kravam škodovalo delo, dobil bi kmet trikrat več pri delu.

Po velikih posestvih na Ogerskem vpregajo krave ob pomladanski setvi, ob žetvi in ob jesenski setvi, dasi ne povsod, a vendar pri več grajščinah. Zakaj se sploh povsod to ne godi, je vzrok to, da se ogerska živina ne da rada vpregati ter mora po več ljudij pomagati, da jo vprežejo v jarem. Naša hribovska živina pa je tako krotka, da jo kmet sam lahko pripreže h kakemu volu.

Ako s kmetijskega stališča primerjamo vola in kravo s konjem, moramo prednost priznati prvima. Konj stane primerno več in se hitreje obrabi. Če si po nesreči prebije kolena ali se pokvari kako drugače, izgubi vso vrednost. Vol in krava se manj obrabita, in če sta mesnata, ju lahko vsak dan prodamo mesarju. Vzdrževanje konj stane veliko več kakor vzdrževanje goved; podkavanje, vprežna oprava, vse to pobere pri konjih veliko denarja, pri govedu pa skoro nič. Konjska krma je tudi mnogo dražja od goveje, ker dobiva konj več ali manj zrnja, boljšega sena i. t. d. Konje naj redi samo oni, kdor mora blago naglo prevažati in daleč od svojega posestva, vsem drugim veliko bolje ugaja goved.

Zdaj pa primerjajmo še vola s kravo. Krava je cenejša od vola, redimo jo najbolj in včasih samo zaradi mleka in gnoja; če nam pa tudi pri delu pomaga, daje nam toliko več dobička, kolikor prisluži z delom. Vole si ravnamo samo za delo, in kadar nam med letom zmanjka tega, ne delajo nam voli iz sena, ki jim ga pokladamo, drugega kakor gnoj, ki je potemtakem gotovo drag. Seveda se vol, kadar počiva v hlevu dalj časa pri polnih jasliah, nekoliko opita; toda meso, katero je on tako pridobil, je zopet drago in nam ne da posebne koristi, ker mu ga ne moremo odrezati in prodati, marveč se polagoma zopet poizgubi, kadar vol zopet začne delati. Vse drugače je to pri kravi. Kadar je ne rabimo za delo, nam daje iz použite piče toliko več mleka, po vrhu pa dobimo od nje gnoj, in množi se ji meso. Potem vidimo, da nam krava lahko veliko več koristi kakor vol.

Toda ta korist postane še večja, ako rabimo krave tudi za delo. Marsikdo utegne ugovarjati, da to ni res, ker daje delavna krava malo mleka. Gotovo se ob delu izgublja mleko, pa vendar nikdar toliko, kolikor je vredno delo, katero nam opravlja krava.

Nekteri kmetovalci, ki imajo dosti senožitij, pa malo pašnikov, redijo krave do žetve v hlevu. To počivanje v zaprtem prostoru kravam in telicam (junicam) več škoduje, kakor bi jim, če bi jih rabili za lažja dela.

Telice, rejene v hlevu, ostanejo vedno šibkih kostij; sploh se jim život ne razvija pravilno kakor na paši, kjer se zadosti izprehodijo. Tudi škoduje kravam, če vedno stoje v hlevu; posebno za breje krave je to prav slabo.

Vsakdo je že zapazil, da imajo take krave slabe, pokvarjene noge, ves život jim je mehkužen, in ravno tako so njih teleta. Telice, v hlevu krmiljene, se hitro debelijo, goniti se pa nečejo in tudi nerade ostanejo breje. Vse drugače bi si krave in telice utrdirile svoj život, ako bi ne stale vedno v hlevu pri polnih jasliah, ampak bi se dobro krmile in vsak drugi ali tretji dan nekoliko vpregale za lahka dela. Večinoma redijo tudi taki kmetovalci, ki pridelujejo dosti sena, v hlevu bike, ki skoraj celo leto ne pridejo na pašnik. Tak bik ne bo nikdar prida, ker je ves omehkužen; njegova teleta so tudi slabotna, in to ne škoduje samo kmetu, ki tako ravna, ampak celi srenji in splošni živinoreji. Mlad bik se mora sprehajati ali po pašnikih, ali pa tudi po njivah, vprežen v prav lahko delo, kar mu prav nič ne škoduje, ampak bolj koristi, kakor če neprestano tiči v hlevu. Ktere krave se lahko brez skrbi vpregajo, presodil si bode vsak sam. Breje krave v 6. mesecu niso za vprego; rabijo se za to delo le krave, breje od prvega do 5. meseca. Kadar je krava storila, naj se 4 tedne ne vprega, in 3 mesece prej tudi ne. — Včasih pa pride največ dela, a kmetovalec nima dosti delavne živine; kako si bode sedaj pomagal? Vsak, kdor hoče krave rabiti za vprego, mora paziti na to, da se vse krave otelijo v tistem času, kedar je najmanj dela, na primer pred veliko nočjo, marcija meseca. Vse to je kmetovalcu mogoče.

Kdor torej hoče krave rabiti za vprego, naj si redi toliko volov, za kolikor ima celo leto dosti opravila, da mu ne stoje po več tednov brez dela pri jasliah. S kravami naj dela le vsak drugi dan, in še takrat ne težkih, ampak le lahka opravila. Večji posestnik ali kmetovalec naj jih porablja le za pomladansko setev, potem ob žetvi, ajdovi in jesenski setvi; tako mu ne bode treba rediti mnogo drage delavne živine, ampak le toliko, kolikor je potrebuje, da jo vprega celo leto.

Precej ob toči in drugih uimah se spominjajte postave o odpisovanju davka!

Kolikokrat se zgodi, da dobimo novo postavo, o kateri po več let ničesar ne zvedo občinski predstojniki, še manj pa posamezniki. Vsled tega trpi marsikdo veliko škodo, bodisi da zamudi kak obrok, kterege velja postaviti, ali pa pride v kazen, ne da bi vedel kako.

Izmed takih postav, ktere so kmetovalcem, če jih poznajo, na veliko korist, je postava o odpisovanju davka ob vremenskih uimah ali neizgodah. Ta postava je 6. julija 1888. l. dobila najvišje potrjenje.

Postava je preobširna, da bi jo razglasili v tem listu. Omenjamo le, da veli te postave prvi paragraf, da se mora odpisati davek, kadar so toča, voda ali ogenj uničili pridelke, in da se to zgodi ob gotovih razmerah

na prošnjo do vis. c. kr. finančnega ministerstva tudi tedaj, ako je pridelek uničen vsled slane, suše, deževja, mrčesa, mišij, strupene rose na vinski trti in vsled grozdne gnilobe.

Ako se oziramo na to, da so poročila o škodi po toči zelo mnogobrojna in da se vse take in enake škode utegnejo v prav kratkem času zopet ponavljati, potem je kmetovalcu dolžnosti, da se pouči o vsem, kar mu more koristiti ob taki nesreči. Po škodi mora kmetovalec precej naznaniti svoje zahteve. Navadno je prizadetih več posestnikov, cele občine ali pokrajine, zato je dobro skupno in enotno postopanje.

Ob vsaki škodi naredi v osmih dneh, še bolje pa je, če poprej, naznanilo o škodi do pristojnega okrajnega glavarstva ali lokalne davčne komisije. Ako pozneje naznaniš, zapade ti pravica do odškodovanja. Pri pismenih naznanilih ne štejejo prejemnega dneva. Ako je prizadetih več posestnikov, potem morejo naznaniti škodo skupno po zastopniku, kateri pa mora v ta namen imeti pooblastilo od vseh. Tega pooblastila ni treba kolekovati. Pa tudi občinski predstojnik lahko naredi naznanilo, in sicer brez pooblastila, ker njega itak smatrajo za občinskega zastopnika.

Kadar je naznanilo uže odposlano, potem vrši nadaljnje obravnave dotična gosposka, kakor to velewa postava. Važno je, da naznanite vsako škodo ob pravem času in na pravi način. Samo ob sebi se ume, da naj razumni in pametni kmetovalci izkušajo postaviti izkoristiti kolikor mogoče, ker postava je narejena na korist kmetovalcu, ne pa na korist davčnega urada.

Kužne bolezni domačih živalij.

Povzročiteljice kužnih bolezni.

Kužnih, nalezljivih bolezni je jako mnogo, ki napadajo domačo živino ter kmetijstvu prizadevajo silno škodo. Narava teh bolezni je pa večini naših gospodarjev popolnoma neznana, zato ne vedo rabiti obrambnih sredstev, oziroma smatrajo zakonske naredbe za razkuževanje za nepotrebne ali celo neumne. Če bi poznali vzroke kužnim boleznim, potem bi bili pač drugih mislij. Zato se nam zdi potrebno v našem razširjenem listu enkrat kaj več povedati o celi ti reči. Pripomnimo pa, da ta sestavek posnamemo po spisu profesorja Cilenška v njegovi knjigi: „Naše škodljive rastline“.

Kmetovalec se mora boriti ob svojem napornem delu s celo vrsto sovražnikov iz živalstva in iz rastlinstva. Tistih sovražnikov, ki jih lahko vidi in jih ima v oblasti, mu ni težko zatirati, drugače pa je s tistimi, ki jih ne vidi s prostim očesom in ki vrhu tega prizadevajo veliko škodo. Med take sovražnike v prvi vrsti spadajo silno majhne rastlinice, imenovane „bakterije“, ktere niso, kakor so sprva zavoljo njihove pregiblivosti mislili, živali, temveč rastlinice, ktere prištevamo glivam. Razširjene so te rastlinice tako, da ni lahko dobiti prostora, kjer bi jih ne bilo. Najti jih je v zraku, v vodi, v zemlji in na zemlji, v človeškem in živalskem telesu itd. Mnogo jih je za zdravje in za naš blagor prevažnega pomena, in o njih naj veljajo naslednje vrstice.

Z ozirom na obliko so bakterije različne. Nekatere niso nič drugega, kakor okroglast mehurček, stanica, druge pa so daljše in kračje valjaste stanice, razrastle in nerazrastle niti; zadnje so včasih vijakasto zavite. Vse pa so neizmerno majhne, tako, da jih moremo videti le z najmočnejšim povečalom. Sestavljene so iz prenežne kožice, ki obdaja neko slizavo vsebino. Navadno so brez barve, v nekterih pa se nahajajo tudi razna barvila.

Bakterije se razmnožujejo po delitvi tako, da se stanica preščiipava, dokler ne nastane iz ene glivice dve, zato jim pravimo tudi glivice-cepljivke. Ta razmnožitev se vrši silno naglo in se ponavlja brez mere in konca. V kakih 20 minutah se bakterija razdeli na dve glivici, ki se v 20 minutah zopet razcepita. V 4 urah jih na ta način nastane 4096 in v osmih 16,777.216.

Ako jim primanjkuje živeža, glivice poginejo ali pa si privoščijo počitka. Nova hrana jim dá novo življenje. V ugodnih okolnostih se skrči vsebina v stanici, obleče se v novo kožico in stopi iz prejšnje. Takim stanicam pravimo tros, trosje ali klično zrnice, ki se more zopet izpremeniti v bakterijo in razmnoževati, kakor smo ravnokar povedali. Trosje se odlikuje najbolj po tem, da ima debelejšo in trdnjšo kožico kakor matica. Zavoljo tega ga pa tudi huda vročina ne ugonobi tako hitro. Za glivice je seveda jako važno, da je njihovo trosje tako zavarovano proti zunanjim močem; zakaj ravno to jim največ pripomore, da se nahajajo tako pogostoma.

Na bakteriji ni opaziti nobenih različnih delov, razven že omenjene nežne kožice in slizave vsebine. Nima ne korenin, ne stebila, ne listja, ne cvetja, pa vender živi in se množi. Kako se vrši zadnje, to smo že povedali, o hranitbi pa bočemo tukaj povedati, kar je potrebno. Trakulja v človeškem ali živalskem črevesu na pr. nima ust, pa vender živi in se plodi. Hrana, ki je seveda namenjena le dotični živali, ne pa omenjeni nesnagi, pripéti na sprednjem koncu za črevesno sluznico, prodira skoz zunanjo kožo, razliva se polagoma po životu in ga redi. Tako nekako živijo tudi bakterije. One nimajo v rastlinstvu toliko razširjene zelene barve, na katero je navezana zmožnost zelenih rastlin, da si morejo pripravljati same potrebnega živeža. Zatorej popadajo živa bitja in jim kradejo kot zajedalke njihovo lastnino ter jih večkrat pokončavajo brez vsega usmiljenja. Zato je verjetno, da so vzrok hudim boleznim, in trditi smemo, da moramo v bakterijah spoznavati najhujše sovražnike našega zdravja. Iz vsega namreč, kar bomo še izvedeli o teh glivicah, moramo posneti, da niso samo slučajni spremljevalci nalezljivih bolezni, temveč, da so jim pravi vzrok.

Ako se bakterije naselijo v človeškem ali živalskem telesu, pričnejo se naglo množiti in prenašati sokove ter povzročujejo tako nalezljive bolezni. Ker pa lahko prehajajo iz života v život, prenašajo bolezen in so torej pravo nalezilo. Telo oškodujejo s tem, da mu jemljejo najboljše sokove in da narejajo strupene, gnile tvarine. Vse bolezni, o katerih mislijo zdravniki, da izvirajo od cepljivk, se imenujejo nalezljive, prijemljive ali kužne bolezni. Kužnina so glivice same, ali pa kaka tvarina, na pr. voda, zrak, ktera je napolnjena z njimi.

Kako pa pridejo bakterije v život? Omenili smo že, da je njihovo trosje silno razširjeno. Izvali se posebno v stoječih in tekočih vodah, v kloakah (smradotokih), prekopih, vodnjakih, cevéh za napeljevanje vode, ribnikih in tolmunih, kjer gnijejo raznovrstni rastlinski in živalski ostanki in odpadki. Naselijo se seveda tudi v pijače in razne jestvine, ki stojijo na zraku. Celó v vlažni zemlji, v kateri je mnogo imenovanih ostankov, niso redke. Opazovali so tudi, da je podtalna voda (podzemeljska voda) za razvitek nalezljivih bolezni jako važna, ako visoko sega in potem pade. Kedar voda nizko stoji, nastajajo prav lahko kužne bolezni. Dokler so namreč kraji, koder se razmnožujejo cepljivke, dosti vlažni, držijo se njih; ako se pa izsušijo, more jih najmanjša sapica odnesti v zrak. Tu plavajo nekoliko časa in se spustijo v mirnem zraku na kako stvar, ki ni dobro zaprta. Da pridejo

tudi v človeka ali v kako žival po tem potu, to je pač naravno! Pa tudi s hrano in pijačo jih mnogo použijemo. Mnogokrat se prilepijo bakterije na sluznico ob telesnih odprtinah in na žive rane, odkoder potem zaidejo v život.

(Dalje prihodnjic.)

Iz podružnic.

Iz Rovt nam je podružnica poslala naslednje predloge za letošnji redni občni zbor, in sicer s prošnjo, naj jih objavimo, kateri želji s tem ustrezamo.

Veselslavi c. kr. kmetijski družbi se nam je zahvaliti, da se naša gospodarstva polagomaboljšujejo. Če se pa hoče, da se bode to delo še bolj pospešilo, je treba, da se veselslava c. kr. kmetijska družba pri visoki c. kr. deželni vladi, c. kr. visokem nadsodišču in pri veselslavnem deželnem odboru poteguje za to:

1.) da se na Kranjskem osnuje več sodišč. Kjer v oddaljenih krajih ni mogoče pridobiti svojega sodišča, naj se skuša, da bode imelo pristojno sodišče tam vsak mesec svoje uradne dneve in da bode tudi glavarstvo tam imelo vsaj vsak drugi mesec svoj uradni dan;

2.) da si vsaka večja občina ustanovi v zmislu drž. postave z 21. dne septembra 1869. l., šte. 150., in dež. postave z 11. dne maja 1873. l., šte. 24., svoje posredovalstvo (mirovno sodišče), več manjših občin v istem sodnem okraju pa svoje skupno mirovno sodišče, katerih področje naj bi se po zakonu raztegnilo tudi na druge vrste prepirnih stvari, kakor na pr. motenje posesti itd., in za ktere naj bi izdal deželni odbor potrebni pouk in potrebne tiskovine;

3.) da se dela na to, da si vsaka večja občina ali pa več manjših skupaj osnuje posojilnico za osebni zaup z neomejeno zavezo, po uzornih pravilih, in da si v se občine vsakega političnega okraja ustanove svojo hranilnico za zemljiščni zaup ali hipotekarni kredit. Čisti dobiček takih zavodov naj se porablja za občekoristne namene. — Kakor za hranilnice to uže določajo uzorna pravila, tako naj imajo tudi posojilnična pravila neizpremenljivo določbo, da je porabiti rezervno zaklado za občekoristne namene, če bi kaka posojilnica nehala delovati in bi se v določeni dobi v nje okrožju ne ustanovila nova;

4.) da se vpliva na merodajne može, da se pravila že obstoječih posojilnic popolnijo v tem zmislu, da se vanja sprejme določba, da noben zadružnik ne sme imeti več ko določeno število glasov, da pa pri volitvi načelstva in nadzorstva in pri glasovanju o razdelitvi čistega dobička pristaja vsakemu zadružniku brez ozira na število ali vrsto deležev po en glas, da se obrestujejo glavni in opravični deleži tako, ali k večjemu do gotove določene meje neznatno više, kakor hranilne vloge, da naj bo okrožje omejeno in da smejo posojila dobivati le zadružniki, da naj se odškoduje trud načelstva le do gotove meje, da se od začetka dá primerna nagrada le denarničarju in tajniku, da zadružniki ne smejo biti deležni rezervne zaklade in čistega dobička, ktereja je porabljeni po zadostnem založenju rezerve za dobrodelne in občekoristne namene;

5.) da se za take občine, ktere bi bile zaradi svoje oddaljenosti od sedeža okrožnega zdravnika opravičene ustanoviti se kot poseben zdravstveni okraj, ako ni pričakovati, da se v njih sredini naseli okrožni zdravnik, določi, da mora dotični najbližji okrožni zdravnik tam vsak teden ali vsaj vsakih 14 dnij imeti svoj zdravstveni dan;

6.) da se izvršujejo postave, da bodo občine dobro uradovale, mirovna sodišča pravilno delovala, da se bodo

posojilnice in gospodarske zadruge, ki bi bile prepo-
trebne, ustanavljale in tudi dobro razvijale in blagodejno
vplivale, gospodarske zadruge pa, ne z namenom uničiti
obstoječe stanove, osobito trgovce in obrtnike, dokler se
bodo ti trudili za povzdigo kmetijskih gospodarstev. A za
to je treba zanesljivih, izprašanih tajnikov. Vsaka občina,
ki šteje več tisoč duš, naj ima svojega tajnika, več
manjših pa, ki se drže skupaj, naj si priskrbe, dokler
se ne združijo, svojega skupnega tajnika. Združevanje
malih občin v večje bi to seveda znatno podpiralo;

7.) da se ravnateljstvo kranjske hranilnice v Ljub-
ljani, ktera v marsičem blagodejno vpliva na prospeh
dežele in nje prebivalstva, naprosi, da se pri razdelitvi
čistega dobička ozira kar le mogoče na kmetijski stan
in blagohotno podpira vse, kar bi utegnilo neposredno
ali posredno vplivati na njega razvoj, da torej osobito
podpira podružnice c. kr. kmetijske družbe kranjske, ki
imajo namen pospeševati in zboljševati gospodarstvo,
dalje pa tudi posojilnice in gospodarske zadruge v obče,
osobito pri njih ustanovitvi, bodisi z nizkoobrestnimi ali
brezobrestnimi posojili, bodisi po potrebi tudi z darili, v
povzdigo učnega uspeha in omike pa tudi skrbi za šole,
ktere nalagajo občinam že neznosna bremena, da daje
istotako občinam o priliki zidanja novih ali razširjanja
obstoječih šol brezobrestna posojila, če že ne izdatne ne-
vračljive prispevke, da pa tudi šole same podpira pri
napravi šolskih delaren, vrtov, knjižnic t. t. d. in skrbi
za večji razvoj nadaljevalnih šol, kakor je ta mogoč pri
revnih odnošajih skoro vseh kranjskih občin.

Vse to je mogoče vpeljati ali doseči. A če se to
vresniči, skrči se število pravn in eksekucij in se manjša
razkosavanje in zadolževanje zemljišč. Kmeta sedaj be-
gajo razne težave, ki mu jih napravljajo obstoječe raz-
mere. Če se mu odvzamejo, postane miren in dobi ve-
selje do svojega poklica.

Povzdignilo bi se torej s tem kmetijstvo.

C. kr. notar Ig. Gruntar,
načelnik kmetijski podružnici v Rovtahn.

Iz Kovorja. 16. dne maja smo imeli občni zbor z
vzporedom: 1.) Poročilo načelnikovo, 2.) volitev novega
odbora, 3.) nakup prostora za zidavo shrambe za stroje,
4.) volitev zastopnika k občnemu zboru c. kr. kmetijske
družbe, 5.) belanska živina in 6.) razni nasveti.

Načelnik je poročal, da je bila tukajšnja kmetijska
podružnica 11. dne februarja 1894. l. ustanovljena v
navzočnosti g. ravnatelja Pirca. Udov je bilo takrat 20,
prirastlo pa jih je še 12. Umrlo sta dva uda, torej šteje
podružnica sedaj 30 udov. Stanje naše blagajne je bilo
jako slabo, kajti pričeli smo s praznimi rokami.

Temelj blagajni je postavila slav. c. kr. kmetijska
družba, ktera nam je podarila 76 gld. za nakup trijerja.

Napravili smo 2krat srečanje, in darežljivosti udov,
ljudstva in bližnjih gg. Tržičanov se imamo zahvaliti, da
blagajna ni več prazna.

Kupili smo trijer za 64 gld. 87 kr., robkovt za
turščico za 34 gld., kotel, kad in vago za kuho žganja
za 35 gld. 30 kr. in bodalce za rabo pri napenjanju ži-
vine za 1 gld. 30 kr., torej imamo sedaj v blagu 135 gld.
17 kr., v denarjih pa 123 gld. 14 kr.

Pri volitvi je bil zopet načelnikom izvoljen gosp.
učitelj Mih. Debelak, namestnikom g. J. Golmajer, župan
in posestnik, odbornikom pa gg. Lorenc Kristofič, župnik,
J. Pogačnik, posestnik, J. Rožič, posestnik in J. Brejec,
posestnik. Navzočim se je razložilo, kakšna mora biti
prava belanska pasma in kako vrednost ima za kupčijo
in za dom.

Kot odposlanec k občnemu zboru c. kr. kmetijske
družbe je bil izvoljen podružnični načelnik.

Ker imamo sedaj že mnogo orodja, bode treba ku-
piti prostor za zidanje shrambe. Nimamo pa še dosti de-
narja, da bi to stvar mogli izvršiti, zato bo treba izpro-
siti še kako podporo.

Pri raznih nasvetih se je nasvetovalo, naj bi po-
družnica skusila dobiti v najem kako baron Bornoovo pla-
nino. Posrečilo se je to. G. gozdni upravitelj Feigerle
nam je prepustil planino Tevče, na katero pošljejo udje
vso svojo živino.

Tem potom se zahvaljujemo za prijazno naklonje-
nost g. gozd. upravitelju Feigerlu ter gg. Jugovicu in
Višnjaru, uradnikoma barona Borna.

Mihael Debelak.

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje 105. Sadni mošt, ki je bil popolnoma čist,
ko sem ga pretočil, je postal črn kakor črnilo. Zakaj je
mošt sčrnel? Ali mu to škoduje, ali se da popraviti? (Fr.
O. v Č.)

Odgovor: Sadje, oziroma mošt, je prišel ob stiskanju
v dotiko z železom. Dekler je mošt kipel in ni prišel v do-
tiko z zrakom, se ni izpremenil, ko pa ste ga pretočili, se
je vsled dotike z zrakom naredil česlovokisel železni oksid,
ki je črno barvilo ter dela vino črno. To nič ne škoduje.
Vino očistite prav priprosto z beljakom ali z želatino, pa bo
zopet lepe barve.

Vprašanje 106. Jablane in hruške mi pokažo, kakor
bi bile zmrzle, in tudi listje je nagubano. Kaj je temu
vzrok in kako se odpomore? (J. V. v U.)

Odgovor: Ne da bi drevje videli, Vam ne moramo po-
vedati, zakaj hira. Morda je drevje res ozeblo — kar pa se še
le poleti močno pokaže — ali pa niso tla ugodna, kajti na
plitvi zemlji s prodasto spodnjo plastjo se tudi pokažejo taki
znaki hiranja.

Vprašanje 107. Imam kravo, ki ima na zizkih polno
bradavico in se zaradi tega ne pusti rada molzti. Kako naj
odpravim te bradavice? (I. L. v S.)

Odgovor: Bradavice, ki vise na pecljih, se podvežejo
z močnim sukancem, vsled česar potem same odpadejo. Druge
bradavice se pa morajo izžgati s kakšno jedko rečjo, na pr.
s solirovo kislino. To zadnje delo pa morete izvršiti le po na-
vodilu živinozdravnika, kateri Vam priskrbi tudi solirovo kislino.

Vprašanje 108. Imam kravo, ki dobro molze in
tudi ni mehka za molzti, na paši pa mleko izpušča.
Kaj je temu vzrok in kako se pomore? (B. K. na P.)

Odgovor: Če krava mleko izpušča sama od sebe, mo-
reta biti dva vzroka. Eden vzrok je ohlajenje zapiralne mi-
šice v zizku; ta vzrok odpravi le izkušen živinozdravnik, če
je sploh mogoče še kaj narediti. Pomaga se v tem slučaju
tudi s tem, da se na zizek tikom pod vimenom natika prožen
kavčukov obroček, ki se vselej pred molžo sname. Drugi vzrok
izpuščanju mleka je prevelik pritisk mleka v vimenu, kar je
skoraj gotovo pri Vaši kravi, ki le na paši izpušča mleko.
Na paši se mleko hitreje tvori kakor pri suhi krmi v hlevu,
in ker krava ni vajena ali sploh ne more toliko mleka pridra-
žavati, ga pa izpušča. Skusite torej to napako odpraviti z bolj
pogosto molžo.

Vprašanje 109. Pri nas je stara navada, da se ljudje
pri košnji detelje izogibljejo mlaja in polne lune, češ da
detelja po košnji ob tem času ne prija živini, in sicer zato
ne, ker živina tako deteljo izbljuje. Ali je kaj na tem, ozi-
roma, ali je kak vzrok, da ima detelja tak učinek? (A. G. v M.)

Odgovor: Nič se ne čudimo Vašemu vprašanju, saj vemo, da je vzlic razširjajoči se naobraženosti še polno prazne vere, in sicer ne le v kmetijskih, temveč tudi v drugih krogih. Sicer Vas pa smemo zagotoviti, da ne mlaj in ne polna luna nimata nobenega vpliva na kakovost detelje kot krme. Pač pa morejo deteljno seno neprikladno za krmo narediti razni drugi vplivi, zlasti pa glive, ki se zatrosijo v deteljo. Plesniva detelja je silno škodljiva; ona povzroči pri vsaki živini hudo slinjenje, neprestano prežvekovanje in tudi druge silno nevarne bolezni. Čeprav se plesniva detelja dobro posuši, vendar je prah take detelje vedno škodljiv. Toraj ne mlaj in ne polna luna nista vzrok slinjenju in bljuvanju, ampak plesen; zato se ne brigajte za luno, ampak le za lepo vreme in dobro ter umno sušenje.

Gospodarske novice.

* Na občni zbor c. kr. kmetijske družbe kranjske, ki bode v četrtek, 8. dne julija t. l. dopoldne ob 1/2 9. uri v dvorani starega strelišča v Ljubljani, še enkrat opozarjamo vse p. n. gg. družbine udeležiti jih vabimo k obilni udeležbi. Opozarjamo, da bo treba izvršiti jako važno volitev podpredsednika in enega, oziroma dveh odbornikov.

* † Visokočast. gospod Peter Urh, infuliran prošt, konzistorijalen svetnik, dekan ter mestni župnik v Novem Mestu in dolgoleten družbin ud. je umrl 24. dne t. m. Blag mu spomin! — Gospod Ivan Guzelj, trgovec in posestnik v Loki ter ud naše družbe, je umrl 24. dne junija t. l. Naj počiva v miru!

* „Novo vinogradništvo“ je naslov novi izdaji Fr. Gombačeve knjige „Najcenejša in najhitrejša obnovitev opustošenih vinogradov“, ktero je založil deželni odbor kranjski in ki izide te dni. Dočim je prva izdaja imela le 60 strani, ima jih druga 148, ter vrhu tega 21 slik več. Pomnožitev obsega vlaganje cepljenk v mah, zeleno cepljenje, porabo umetnih gnojil v vinogradih i. t. d. Kar je pa posebno važno, pridejano je knjigi na novo „avstrijsko zakonodajstvo v trtnoušnih zadevah“. Ta spis je sestavil dr. G. Marchet ter je v njem na podlogi zakonov raztolmačil, kako se je treba ravnati, kadar se pokaže trtna už. kako se od vinogradov dosežejo davčne olajšave, kako brezobrestna posojila za obnovitev vinogradov i. t. d. Spis je opravljen z uzorci raznih vlog na dotične urade. Prepričani smo, da bo ta knjiga dobro došla vsem slovenskim vinogradnikom, in jim jo toplo priporočamo. Razpečevanje knjige je izročil deželni odbor kmetijski družbi, ktera je tudi to novo izdajo priskrbel, zato naj se naročila na knjigo pošiljajo c. kr. kmetijski družbi v Ljubljano. Cena knjige je 40 kr., kdor naroči najmanj 10 izvodov, dobi jih po 30 kr. Naročitvam je treba priložiti denar. Pripomnimo, da velja ta cena s poštarino vred.

* Modro galico prodaja družba, dokler je še kaj zaloge, po 25 kr. kilogram.

* Poučni tečaj o pridelovanju krme, ktereja je priredilo visoko c. kr. poljedelsko ministerstvo od 1. do 6. dne junija t. l. na Dunaju, je bil prav dobro obiskan. Udeležilo se ga je nad 100 slušateljev iz vseh avstrijskih pokrajin. Največ jih je bilo s Češkega. Izmed Slovencev so se tečaja udeležili: pristav V. Rohrman iz Grma, A. Brgant iz Št. Jurja pri Kranju, sedaj visokošolec na Dunaju, M. Jelovšek, popotni učitelj za živinorejo in mlekarstvo v Grotenhofu na Štajerskem, Fr. Trampuš, popotni učitelj na otoku Krku, in A. Vrtovec, učitelj v Tolminu na Goriškem. Tečaj se je vršil na dunajskem vseučilišču, in sicer v učilnici rastlinoznanskega oddelka. Pričetkom tečaja je udeležnike pozdravil sekcijiski načelnik v poljedelskem ministerstvu

Oser. Voditelj tečaja je pa bil vitez dr. Weinzierl, ki je prav zanimivo predaval o pridelovanju krme na podlogi sedanjega znanstva in praktičnih izkušenj. Pri poglavju o gnojenju deteljišč in travnikov je tudi dr. Meissl, ravnatelj c. kr. kmetijsko-kemijskega poskušališča na Dunaju, povedal marsikaj zanimivega, tako, da je tudi on udeležnike povsem zadovoljil. Tečaj je počastil s svojim obiskom 3. dne junija t. l. poljedelski minister grof Ledebur, ki je bil od udeležnikov živahno pozdravljen. Predstavljeni so mu bili iz vsake kronovine po en udeležnik, iz kranjske pristav V. Rohrman. Po končanem šolskem pouku je bil 4. dne junija skupen izlet v Ober-Siebenbrunn, kjer so si udeležniki ogledali poskušališče za pridelovanje krme, ktero vodi c. kr. postaja za pregledovanje semen na Dunaju. Dalje so si udeležniki pri tej priliki ogledali tudi veliko državno trtnico, ki meri 50 oralov, in uzorno zloženo (komasirano) občino Siebenbrunn 5. dne junija je bil izlet v Melk, kjer so si udeležniki ogledali še drugo veliko državno poskušališče za pridelovanje krme in novo upravljene travnike tamkajšnje samostanske kmetije. Tega izleta so se udeležili razven drugih odličnih gostov tudi ministrijalni svetnik baron Hohenbruck in sekcijiski načelnik Oser. Popoldne so izročili udeležniki voditelju tečaja vitezu dr. Weinzierlu krasno izdelano zahvalno pismo v znak spoštovanja in hvalnosti za njegov trud in lepe nauke.

*Upravniško poročilo glavnega odbora občnemu zboru za l. 1896 je priloženo današnji številki.

* Tvrška Franc Detter je priložila današnji številki svoje naznanilo o novih mlatliscih z ležiščem s krogli, ktero (ležišče) prihrani 40 % gonilne sile.

Uradne vesti c. kr. kmetijske družbe kranjske.

V a b i l o

k občnemu zboru kmetijske podružnice v Košani, ki bodo 4. dne julija t. l. popoldne točno ob 3. uri v soli.

VZPORED:

- 1.) Poročilo načelnikovo.
- 2.) Voliten še dveh odbornikov.
- 3.) Volitev odposlanca k občnemu zboru c. kr. kmetijske družbe v Ljubljani.

Kmetijska podružnica v Košani,

26. dne junija 1897.

Jos. Rustja, načelnik.

V a b i l o

k občnemu zboru kmetijske podružnice v Sodražici, ki bode v nedeljo, 4. dne julija t. l. ob 3. uri popoldne v šolskem poslopju.

VZPORED:

- 1.) Nagovor načelnikov.
- 2.) Poročilo tajnikovo.
- 3.) Razgovor o drevesnici.
- 4.) Volitev zastopnika na občni zbor c. kr. kmetijske družbe.
- 5.) Razni nasveti in predlogi.

Sodražica, 19. dne junija 1897.

Fran Fajdiga, tajnik.

Št. 8295.

Razglas

Ker se svinjska kuga v političnem okraju Črnomelj spet močno širi, zatorej deželna vlada prepoveduje za ves politični okraj Črnomelj prasiče uvažati, izvažati ali jih skoz ta okraj goniti; ravnotako iznova prepoveduje v tem okraju prasiče goniti na živinske semnje.

To se razglša z dodatkom, da se prestopki teh določil kaznujejo po državnem zakonu s 24. dne maja 1882. l., drž. zak. št. 51.

C. kr. deželna vlada za Kranjsko.

V Ljubljani, 29. dne maja 1897.

Št. 8963.

Razglas.

Ker je glasom zadnjega uradnega izkaza o živinskih kugah na Primorskem svinjska kuga zdaj razširjena samo v okrajih Poreč in Volovsko, zato se razveljavlja tuuradni razglas z 20. dne aprila 1897. l., št. 6235., vsled kterega je bilo prepovedano uvažati žive prasiče iz Primorske na Kranjsko, ter je ta prepoved omejena samo na oba okraja Poreč in Volovsko v Istriji.

Zaradi ovčjih kozá pa je tudi še nadalje prepovedano iz političnega okraja Pulj ovce uvažati na Kranjsko.

To se razglša z dodatkom, da se prestopki predstojetihi določil kaznujejo po državnem zakonu s 24. dne maja 1882. l., št. 51.

C. kr. deželna vlada za Kranjsko.

V Ljubljani, 14. dne junija 1897.

Št. 9054.

Razglas.

Ker je glasom uradnega tedenskega izkaza o živinskih kugah deželne vlade v Sarajevu s 15. dne maja t. l. kuga v gobcu in na parkljih v okupacijskem ozemlju v okrajih Brčka, Krupa in Derwent popolnoma prenehala in je ta kuga samo še v okraju Savski most razširjena, zato je deželna vlada ukazuje nastopne odredbe:

1.) Zaradi kuge v gobcu in na parkljih v okupacijskem ozemlju je uvažanje prežvekovavcev (goveje živine, ovác in kozá) na Kranjsko iz bosenskega okraja Savski most brezpogojno prepovedano, iz okrajev Brčka, Krupa in Derwent pa spet dopuščeno.

2.) Z ozirom a stanje svinjske kuge v okupacijskem ozemlju ostane uvažanje živih prasičev na Kranjsko iz vsega tega ozemlja prepovedano.

Te odredbe, ki namesto onih z razglasom s 4. dne maja 1897. l., št. 6842., ukazanih

18. dne junija 1897. l.

stopijo v veljavnost, se razglšajo z dodatkom, da se bodo njih prestopki kaznovali po državnem zakonu s 24. dne maja 1882. l., št. 51. drž. zak., in da se bodo iz omenjenih dežel dospela živinske pošiljatve, ko bi se med njimi našlo tudi samo eno za kugo v gobcu in na parkljih ali za svinjsko kugo obolelo živinče, vrhu tega vrnilo na oddajno postajo.

C. kr. deželna vlada za Kranjsko.

V Ljubljani, 15. dne junija 1897.

Št. 9192.

Razglas.

Na podstavi člena 5. z nemško državo sklenjenega dogovora o živinskih kugah s 6. dne decembra 1891. l. in točke 5. k temu dogovoru spadajočega končnega zapisnika (drž. zak. št. 16. iz l. 1892.) ministerstvo za notranje stvari dotle, dokler se ne ukaže drugače, brezpogojno prepoveduje uvažati govejo živino v kraljevine in dežele, zastopane v državnem zboru, iz nastopnih zapornih ozemelj nemške države, v kterih je razširjena plučna kuga, in sicer:

1.) Iz vladnih okrajev Potsdam, Devin in Kolin v kraljevini Pruski;

2.) iz okrožnega glavarstva Lipsko v kraljevini Saksonski;

Ta prepoved stopi na mesto prepovedi, izdane vsled razpisa c. kr. ministerstva za notranje stvari z 9. dne maja 1897. l., št. 14.510., oziroma vsled tuuradnega razglasa s 13. dne maja 1897. l., št. 7320.

To se vsled razpisa visokega c. kr. ministerstva za notranje

stvari s 14. dne junija 1897. l., št. 18.735., daje na znanje z dodatkom, da se prestopki te brezpogojne uvozne prepovedi kaznujejo po državnem zakonu s 24. dne maja 1882. l., št. 51., oziroma po § 46. občnega zakona o živinskih kugah in k temu zakonu izdanega izvršitvenega ukaza, drž. zak. št. 35. in 36. iz l. 1883.

C. kr. deželna vlada za Kranjsko.

V Ljubljani, 18. dne junija 1897.

Št. 9078.

Razglas.

Ker je kuga v gobcu in na parkljih na Kranjskem popolnoma ponehala, je kraljeva deželna vlada v Zagrebu z razglasom z 11. dne t. m., št. 32.234., premenivši svoj razglas s 4. dne marta 1897. l., št. 12.882., od tistega dne, ko se razglas objavi v uradnem delu časopisa „Narodne Novine“, spet dovolila uvažanje prežvekovavcev (goveje živine, ovác in kozá) iz upravnih okrajev Postojina, Kočevje, Logatec in Crnomelj v ozemlje kraljevin Hrvaške in Slavonske.

To se razglša z dodatkom, da je uvažanje zgoraj omenjene živine iz vse Kranjske na Hrvaško in v Slavonijo zdaj dopuščeno, da pa prepoved uvažanja prasičev iz vse Kranjske v omenjeni dve deželi tudi še nadalje ostaja v veljavnosti.

C. kr. deželna vlada za Kranjsko.

V Ljubljani, 24. dne junija 1897.

Št. 9342.

Razglas.

Ker je glasom uradnega naznanila svinjska kuga v političnem okraju Celje popolnoma ponehala, zato je deželna vlada razveljavlja s tuuradnim razglasom z 10. dne maja t. l., št. 7028., izdano uvozno prepoved za žive prasiče iz navedenega političnega okraja na Kranjsko, nasproti pa tudi nadalje ostaja v veljavnosti prepoved, vsled ktere se ne smejo uvažati, oziroma goniti živi prasiči iz štajerskih političnih okrajev Ptuj, Brežice in Slovenji Gradec na Kranjsko.

C. kr. deželna vlada za Kranjsko.

V Ljubljani, 24. dne junija 1897.

Listnisa uredništva.

F. K. v Š. Premije za stare posle se pri nas na Kranjskem ne dele in so to tudi drugod že opustili, ker je to pač neuspešno sredstvo, ugodno rešiti poselsko, oziroma delavsko vprašanje.

J. P. v N. Poslani mrčes je trsni kapar, o katerem smo v tem listu že opetovano pisali, in sicer tudi v zadnjem času. Preglejte zadnje liste. Sicer je ta mrčes tudi takrat neznatno škodljiv, kadar se pokaže v veliki množini.

N. V. v U. Če ste že 60 let stari in ne več sposobni za delo, potem imate pravico, da je en sin prost vojaščine, ako je Vaša kmetija taka, da je sposobna sama zase rediti rodbino petih, a ne več oseb. Podrobnosti izveste pri okrajnem glavarstvu. — Zakaj Vaš vol ne je hlastno, tega mi ne moremo vedeti; dajte ga preiskati po kakšnem veščaku. — Za Vaš kraj morate izbrati kako prav zgodnjo vrsto trte, na pr. portugalko, ktera tudi pri Vas gotovo vsako leto dozori.

A. L. v K. Ako ste pašnik razdelili in imate vsak svoj delež, potem z lepo prepovejte pašo po svojem delu, tistega pa, kteri se ne bo brigal za to prepoved, tožite zaradi motenja posesti.

B. K. v P. Kako je z jarkom ob potu, mi ne moremo vedeti, ker ne poznamo vseh pravnih razmer, ki se tičejo Vašega slučaja.

A. S. v T. Če rumeni trtno listje v Vaših vinogradih in v vinogradih Vaših sosedov, bo vzrok ali strupena rosa, ali pa trtna uš. Vprašajte kakega veščaka, ali pa prosite pri namestništvu v Trstu, da Vaše vinograde pride pogledat potni učitelj za vinstvo.

KMETOVALEC.

Ilustrovan gospodarski list.

Uradno glasilo

c. kr. kmetijske družbe vojvodine kranjske.

Urejuje Gustav Pirc, družbeni tajnik.

„Kmetovalec“ izhaja 15. in zadnji dan v mesecu ter stoji 2 gld., za gg. učitelje in ljudske knjižnice pa le 1 gld. na leto. — Udje c. kr. kmetijske družbe kranjske dobivajo list brezplačno.

Inserati (oznanila) se zaračunajo po nastopni ceni: Inserat na celi strani 16 gld., na $\frac{1}{2}$ strani 8 gld., na $\frac{1}{4}$ strani 5 gld. in na $\frac{1}{8}$ strani 3 gld. Pri večjih naročilih velik rabat. Družabnikom izdatno ceneje.

Vsa pisma, naročila in reklamacije je pošiljati c. kr. kmetijski družbi v Ljubljani, v Salendrovih ulicah šte. 3.

Št. 12.

V Ljubljani, 30. junija 1897.

Leto XIV.

Tržne cene.

Deželni pridelki:

V Ljubljani, 30. junija 1897. (Izvirno poročilo.)

Semena: Domača detelja novo blago gld. 40.— kr. do gld. 45.— kr.; nemška detelja (lucerna) gld. 45.— kr. do gld. 55.— kr.; gorenjska repa gld. 26.— kr.; laneno seme, domače ozimno gld. 9.50 kr.; konopno seme gld. 10.— kr. do gld. 10.25 kr.; kuminovo seme gld. 24.— kr. do gld. 27.— kr.

Fižol: Rudeči ribniški gld. 6.— kr.; rudeči Hrvat gl. 5.— kr.; prepeličar (koks) gld. 9.— kr. (Vse cene semen in fižola veljajo za 100 kg čistnega blaga, kakor ga kmetovalci pripeljejo na prodaj i. s. novo blago.)

Suhe češplje: v dimu sušene gld. 16.— kr. do gld. 16.50 kr. brez dima sušene gld. 18.— kr. do gld. 21.— kr.

Orehi domači: gld. 14.— kr. do gld. 15.— kr.

Ježice nove: gld. 3.50 kr. do gld. 4.— kr. za 100 klgr.

Med: od gld. 29.— kr. do gld. 30.— kr.

Kože: Goveje, težke nad 40 kg po gld. 33.— kr. do gld. 34.— kr. „ težke od 30 do 40 kg „ 27.— „ „ 28.— „ „ lahke „ 28.— „ „ 29.— „

(Te cene veljajo za 100 kg in sicer za kože izdelane po tukajšnjih običajih z rogovi vred. Bikove kože po 25 kr. klgr.)

Telečje kože: 45 kr. za kg.

Kozličjeve kože po gld. —.60 kr. do gld. —.70 kr.

Svinjske kože: Čiste, brez napak 30 kr. za kg.

Druge vrste 18 do 20 „ „ „

Kože lisic po gld. 3.— do 3.50

„ kun „ „ 8.— „ 9.— za par.

„ dihurjev „ „ 2.— „ 2.50

„ vidr „ „ 9.— „ 10.—

Kože zajcev po 9 do 10 gld. za 100 komadov.

Pepelika (potoši) po gld. 18.— 100 kg.

Žito:

V Ljubljani, 29. junija 1897. Pšenica gld. 9.30 kr., rž gld. 8.50 kr., ječmen gld. 6.— kr., oves gld. 6.50 kr., ajda gld. 7.80 kr., proso gld. 6.— kr., turšica gld. 5.10 kr., leča gld. 12.— kr., grah gld. 11.— kr., fižol gld. 8.— kr., seno gld. 2.14 kr., slama gld. 1.78 kr. (Vse cene veljajo za 100 kgr.)

Na Dunaji, 29. junija 1897. Pšenica gld. 8.70 kr., rž gld. 6.90 kr., ječmen gld. 7.30 kr., oves gld., 5.95 kr., turšica gld. 4.30 kr. (Vse cene veljajo za 100 kilogramov.)

V Budapešti, 29. junija 1897. Pšenica gld. 9.10 kr., turšica gld. 4.10 kr., oves gld. 5.70.

Goveda, meso ter živalski pridelki:

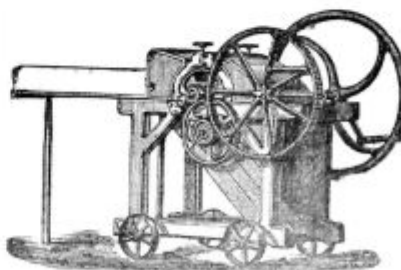
V Ljubljani, 29. junija 1897. Goveje meso 64 kr., telečje meso 62 kr., svinjsko meso 70 kr., prasičje salo 70 kr., špeh svež 70 kr., špeh prekajen 68 kr., surovo maslo 80 kr. (Vse cene veljajo za 1 kilogram.)

Na Dunaji, 24. junija 1897. Voli in sicer pitani I. vrste po gld. 34.— kr., II. vrste po gld. 31.— kr. in III. vrste po gld. 26.— za 100 kg žive vage ter s približnim popustom pri prvih 40%, pri drugih 42% in pri tretjih 44%. — Prasičje salo gld. 60.— kr., špeh gld. 59.50 kr. in loj gld. 25.— kr. za 100 kg.

KAROL KAVŠEK

Ljubljana, Dunajska cesta št. 18.

ima največjo
tovarniško zalogo
vseh
kmetijskih strojev
za Kranjsko.

Istotam so v zalogi
posebno izvrstne škope-
reznice in mlatilnice ročne
in na gepel, vsakovrstne
gepelne, mline za trenje
žita, travniške brane,
pluge itd. itd.

P. n. grajščakom in posestnikom je toraj omogočeno, da si potrebne poljedelske stroje v moji zalogi lahko sami izbere ter jih njim ni treba kupovati od prodajalcev, oziroma tovarn slabega glasu za visoke cene, in to tem več, ker njim popolnoma jamčim za močan izdelek kakor največjo delavnost. — Tudi preskrbuje vsakovrstne posamezne dele za stroje kakor tudi nože za slamo-reznice. (30—2)

Plačuje se tudi lahko v obrokih.

 Najcenejša zaloga!

Domače kose!

Da se nepotrebna ptuja konkurenca zavrne pričela je podpisana tvrdka izdelavati v dogovoru s c. kr. kmetijsko družbo kranjsko posebne

kose iz garbanega angleškega jekla,

ki so boljši kakor koli druge.

Blago teh kos je najboljši, ki se da dobiti, je jako trdo a zraven pa volno, da ne poka.

Kose imajo vdarjene varstvene znamke in sicer:

in

		cesarskega orla			križ s krajci.		
Dolžost kos	v pesteh	5	5½	6	6½	7	7½
	v centimetrih	55	60	65	70	75	80
Cena kr.:		85	90	95	1—	1.05	1.10.

Iz ravno takega jekla:

srpe po 50 kr..

nože za slamoreznike po 2 gld.,

kline za slamorezne stroje po 2 gld.,

kose za mah po 50 kr.

Isto tako izdeluje vse drugo v njeno stroko spadajoče blago, kakor lopate, sekire, vile, krampe, nože, cepine, lemeže, črtala, vezi, šine, podvoze, pokrovke, coklje, kladva, klešče i. t. d., in sicer fino točno in po primerno nizki ceni.

K obilni naročitvi se priporoča

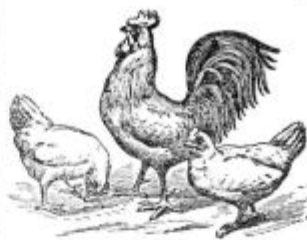
(56-2)

F. Kajetan Ahačič

v Tržiču na Gorenjskem.

Važno za kmetijstvo!

je:

Redilna štupa za kuretino,
edino koristna za kokoši, purane, race in gosi. Pospešuje rast mesa in maščobe, kakor tudi množi valjenje jajec.

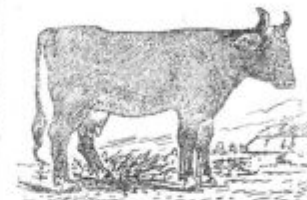
1 zavoj z navodilom 25 kr.
5 zavojev samo 1 gld.

Redilna štupa za prašiče.

Najboljše varstveno in dijetetično redilno sredstvo za prašiče.

1 zavoj z rabilnim navodilom 25 kr., 5 zavojev samo 1 gld.

Redilna štupa za živino,
za konje, rogato živino in ovce i. t. d.

Skoro vže 40 let z najboljšim vspehom malo da ne po vseh hlevih v rabi, ako živina ne mara jesti, dalje zboljšuje mleko.

Zavoj z rabilnim navodilom 50 kr., 5 zavojev samo 2 gld.

Vsa ta naštetá sredstva se dobijo:

(50-3)

v apoteki Trnkócz-ya v Ljubljani zraven rotovža
in se vsak dan s prvo pošto razpošiljajo.

Znižane cene!

ANDR. DRUŠKOVIC

trgovec z železnino v Ljubljani, Mestni trg št. 9 in 10

prodaja kakor bi bila

(9-6)

„razprodaja“

vse potrebno za stavbe, kakor cement, traverze, železniške šine za oboke, kovanja za okna in vrata, lopate, krampe, štorje, itd. itd., vsakovrstno kuhinjsko orodje, poljedelska orodja posebno v veliki izbori

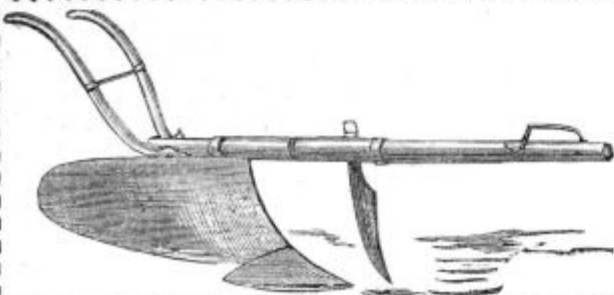
drevesa (pluge)

štedilna ognjišča in njih posamezne dele, pozlačene nagrobne križe in sploh vse v njegovo stroko spadajoče.

Posebno pa opozarjam gg. posestnike žag na izborne vodne žage in pile, za kojih jakovost se jamči.

Zunanja naročila se takoj in vestno izvrše. Kar bi ne ugajalo, se radovoljno zamenja, istotako se kupljeno blago radovoljno pošilja na dom ali na napovedani kraj.

— Ceniki pošiljajo se na zahtevanje brezplačno in franko. —

Kovači!

Tu kupujete železo najceneje, pri poštenu vagi in prijazni postrežbi.

Poskusite, in se bode te prepričali!

CARBOLINEUM!

V vsakem poštno oddajnem okraji, v vsakej fari in po potrebi v vsakej občini, nastavi se razumna, delavna in zanesljiva oseba kot

zaupni mož in posredovalec

z dobrim in trajnim postranskim zaslužkom od nekega, mnogo let obstoječega, avstrijskega podjetja prve vrste. Pismene ponudbe pod »V. u. G.« Gradec, poste restante. (57-1)

Lepo posestvo

oddaljeno en četert ure od zagorskega premogokopa, s popolnoma novem gospodarskem poslopjem, se proda iz proste roke. Več pove (54-2)

L. Habat v Zagorju ob Savi.

Kdo pije
Kathreiner-
Kneippovo sladno kavo?

Vsak, kdor hoče svoje zdravje ohraniti in utrditi, pa ob enem noče pogrešati prijetnega kavinega užitka. Bobova kava je, kakor znano, škodljiva, ker preveč živce razburja; ako se jej pa Kathreinerjeva primeša, jej odvzame škodljive učinke.*****

Vsak jo pije, ki se ne čuti prav zdravega. Posebno za take, ki bolehalo na živcih ali v želodcu, izkazala se je Kathreinerjeva kava, čista brez primesi, v tisočerihi slučajih kot najboljša, najzdravejša in lahko prebavljiva pijača.

Vsak otrok in vsaka ženska naj pije Kathreinerjevo kavo, ki je tečna in se prilaga slabemu in rahlemu telesu, naj bo že čista ali mešana z bobovo kavo. S svojim prijetnim, milim okusom se kmalo vsem prikupe. *****

Vsak, ki hoče pri gospodarstvu kaj prihraniti in vendar uživati okusno in zdravo kavo, naj si kupi Kathreinerjevo kavo. Naj bo čista ali mešana z bobovo, ugajala bo pa okus vsakomu.*****

Meni diši najbolje!

Kathreiner-Kneippova sladna kava je v resnici zdrava družinska pijača, čist prirodan plod v celih zrnih, iz najboljšega slada izdelana in po Kathreinerjevem, v vseh deželah priznanem in od najveljavnejših strokovnjakov preskušnem načinu z okusom prave bobove kave prekisana. Kathreinerjeva kava združuje toraj v sebi prijetni okus ptuje bobove kave in vse od zdravnikov priznane dobre lastnosti domačega slada.

Prošnja: Kdor noče biti goljufan in oškodovan, naj pazi pri nakupu na varnostno znamko in na obliko na strani naslikanega izvirnega zavoja z imenom **Kathreiner**.

Zavoji brez imena „**Kathreiner**“ niso pristni.

Mala naznanila.

Vsak ud c. kr. kmetijske družbe kranjske sme po dvakrat na leto in sicer brezplačno prijaviti med „Malimi naznanili“ kako objavo tikajočo se gospodarskega prometa. Objava ne sme presegati dve vrsti in je vsako vrsto čez to število plačati po 5 kr. za vsak natis. Neudje plačajo za objavo med „Malimi naznanili“ po 5 kr. za vsako vrsto in vsak natis. Denar je naprej poslati.

Pluge in osipalnice po najboljši in skušeni sestavi izdeluje po 8 gld., močnejše po 9 gld. komad, Miha Preložnik, kovač v Hotinji Vasi, pošta Kranichsfeld, Sp. Štajersko. (30)

Dobre osipalnice po 7 gold. komad, kakor tudi izvrstne pluge za oranje in okopavanje izdeluje po najnižji ceni Matevž Bregant, kovač v Orehevesi, pošta Kranichsfeld, Sp. Štajersko. (98)

Živinska sol v vrečah po 50 kg in najnižji ceni prodaja R. E. Mihelečič, trgovec v Zagorju ob Savi. (117)

Dve svinji čistokrvne jorkširske pasme, ki bote že za oplemeniti, ima naprodaj Jos. Hočevnar, posestnik v Žejah št. 12., pošta Kamnik. (118)

Modro galico, la, prodaja na drobno po 26 kr. kilogram, na debelo v sodčkih à 250 kg pa po 25 1/2 kr. kilogr. Ivan Wakonigg, trgovec v Šmartnem pri Litiji. (119)

Velika železna vrtna vrata, vgodna za pokopališča, 230 cm široka, 260 cm visoka s 130 cm visokim obočnim okvirom so naprodaj pri J. Rodé-Dogan v Ljubljani. (120)

Prostorno kovačnico z stanovanjem vred, za dva ali več kovačev, urejeno vse z vodno močjo, kladivo, pihanje in brus, odda pod ugodnimi pogoji takoj v najem Leop. Dekleva v Košani. Kovačnica leži ob deželni reški cesti, na vodi Reka. (121)

Bik, muricodolske pasme (siv), jako lep, 2 leti star, licencovan, izvrsten za plemo, 135 cm visok, je naprodaj pri Janezu Majcenu, posestniku v Bistrici, pošta Št. Rupert, Dolenjsko. (122)

20 oralov dobro zaraščene bukovega lesa, ob deželni cesti, ima naprodaj Gašper Križnik v Motniku. (123)

Vsakovrstna lanska in starejša naravna istrijanska vina, kakor tudi pristno vinsko in drugo žganje, špirit itd. ima vedno v zalogi po nizki ceni J. C. Röger, trgovec v Ljubljani. (124)

Dve svinji, prave jorkširske pasme, po 15 mesecev stare, ktere bodo v drugič za voditi, prodaja Jakob Dolenc, posestnik v Ljubljani v Trnovem, Konjuške ulice št. 6. (125)

Požiralnikove cevi

najboljše sredstvo napenjanje govedi takoj ozdraviti (glej članek „Napenjanje govedi“ v št. 19. „Kmetovalca“ 1895. I.) prodaja (58—1)

c. kr. kmetijska družba v Ljubljani
po 4 gld. 50 kr. komad.

Pristna

dalmatinska vina,

kakor tudi druge vrste, priporoča gg. gostilničarjem in posestnikom od 56 litrov naprej po 17.5 — 22 kr. liter.

Dalje ima tudi v zalogi

(45—6)

Živinsko sol

po znižani ceni in ktero oddaja v vsaki množini

TOMO TOLLAZZI,

trgovec v Dol. Logatcu.

Puškarske izdelke,

priporoča slavnemu p. n. občinstvu, kakor: vsakovrstne puškarske izdelke najnovejših sistemov, puške: lovske za brok ali kroglice, kakor tudi take za tarčo, sobne puške (Flobert), ter orožje v osebno obrambo.

Vsakovrstna popravila in predelovanja po najnižjih cenah.

Vse pri meni izdelano orožje je samo ročno delo iz najboljšega materiala; vse puške so uradno preskušene in dobro uravnane.

(1—12)

Za vsako delo sem vestni porok sam.

Obširne ilustrovane cenike, slovenske in nemške, dopošiljam na zahtevanje poštne prosto.

ANTON SODIA, puškar v Borovljah
(Ferlach) Koroško.

Vnovič znižane cene!

Vse stroje za poljedelstvo.

Vnovič znižane cene!

Trijeri (čistilni stroji za žito) v natančni izvršitvi. Sušilnice za sadje in zelenjavo. Skropilnice proti peronospori, poboljšani sestav Vermorelov. Mlatilnice, mlini za žito, stiskalnice (preše) za vino in sadje različnih sestav, (te stiskalnice imajo skoro ono tlačilno moč kakor hidravlične [vodovodne] preše).

Slamoreznice jako lahko za goniti in po zelo zmernih cenah. Stiskalnice za seno in slamo, ter vse potrebne, vsakovrstne poljedelske stroje prodaja v najboljši izvršitvi (11—8)

IG. HELLER na Dunaju
II., Praterstrasse 49.

Pred ponarejanjem se je posebno treba varovati!

Zastopniki se iščejo.